

ZAPISNIK

3. foruma zainteresirane javnosti Triglavskega narodnega parka, ki je bil dne 14. 11. 2019 ob 16.00 v Domu Andreja Manfrede v Kobaridu.

Navzoči: razvidno z liste prisotnosti (arhiv Javnega zavoda Triglavski narodni park)

Forum je vodil predsednik sveta Triglavskega narodnega parka Bojan Dejak, razpravo o Triglavskem narodnem parku (5. točka), ki je potekala v obliki delavnic, pa je moderirala zunanja moderatorka Špela Polak.

Dnevni Red:

- 1. Izvolitev dveh članov predsedstva foruma**
- 2. Potrditev dnevnega reda**
- 3. Obravnava in potrditev zapisnika 2. foruma z dne 16. 11. 2012 ter poročilo o načinu upoštevanja sprejetih sklepov**
- 4. Načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka in izvajanje**
- 5. Razprava o Triglavskem narodnem parku in uresničevanju razvojnih usmeritev**

Udeležence foruma so uvodoma pozdravili predsednik sveta Bojan Dejak, župan Občine Kobarid Marko Matajuro, direktor Javnega zavoda Triglavski narodni park (JZ TNP) Janez Rakar in predstavnica Sektorja za ohranjanje narave na Ministrstvu za okolje in prostor (MOP) Jelena Hladnik. Predsednik sveta Bojan Dejak je uvodoma povedal, da je namen foruma preveriti ustreznost mehanizmov in zakonskih rešitev ter da forum poda predloge za upravljanje Triglavskega narodnega parka. Župan Marko Matajuro je izrazil zadovoljstvo, da je forum ponovno na primorski strani parka in da je udeležba tako številna. Dodal je, da upravljanje Triglavskega narodnega parka občino zelo zanima, zlasti prebivalce pod Krnom. Direktor JZ TNP Janez Rakar se je zahvalil županu Občine Kobarid za zagotovitev prostora za izvedbo foruma, ki poteka izmenično na gorenjski in primorski strani parka, in poudaril da je forum priložnost za skupni pregled upravljanja narodnega parka ter udeležence pozval, da v razpravi podajo svoje predloge. Jelena Hladnik z MOP je izpostavila, kako pomembna je skrb ljudi za naravo in kulturno dediščino ter da je razprava lahko dobra pot za tesnejše sodelovanje med Ljubljano in lokalnim prebivalstvom narodnega parka. Predsednik sveta Bojan Dejak je v nadaljevanju predstavil potek foruma.

1. Točka
Izvolitev dveh članov predsedstva foruma

Predsednik sveta Bojan Dejak je za članstvo v predsedstvu foruma predlagal Žarka Mlekuža iz Loga pod Mangartom in Klemena Langusa iz Bohinja.

Soglasno je bil sprejet naslednji

SKLEP:

1.1 V predsedstvu 3. foruma Triglavskega narodnega parka sta predstavnika zainteresirane javnosti Žarko Mlekuž in Klemen Langus.

2. Točka
Potrditev dnevnega reda

Predsednik sveta je predstavil dnevni red foruma. Soglasno je bil sprejet naslednji

SKLEP:

2.1 Udeleženci foruma potrjujejo dnevni red 3. foruma.

3. Točka
Obrazložitev in potrditev zapisnika 2. foruma z dne 16. 11. 2012 ter poročilo o načinu upoštevanja sprejetih sklepov

Pri pregledu sklepov 2. foruma je Igor Zakotnik podal obrazložitev sklepa 4.2 glede načrta upravljanja (sklep 4.2: V razpravi podana stališča in predlogi bodo obravnavani in ustrezno vključeni v načrt upravljanja hkrati s stališči in predlogi, ki bodo posredovani v sklopu javnih predstavitev). Med drugim je povedal, da je bilo v procesu priprave načrta upravljanja podanih več kot 1100 pripomb in pobud. Skladno z zavzetimi stališči se je oblikoval predlog načrta upravljanja. Delovna skupina je v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor pripravila končni predlog. Proces priprave in sprejemanja načrta upravljanja je potekal dobrih 5 let. Uredbo o načrtu upravljanja je bil sprejela Vlada RS maja 2016.

Soglasno je bil sprejet naslednji

SKLEP:

3.1 Udeleženci foruma potrjujejo zapisnik 2. foruma z dne 16. 11. 2019 in poročilo o izvajanju sklepov.

4. Točka
Načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka in izvajanje

Direktor JZ TNP Janez Rakar se je zahvalil sodelavcem JZ TNP za predanost pri opravljanju dela, članom sveta za konstruktivno sodelovanje ter institucijami na različnih področjih, ki prispevajo k dobrimi in pozitivnimi rezultati in h krepitvi ugleda JZ TNP, ter

Ministrstvu za okolje in prostor za podporo in usmerjanje. V nadaljevanju je direktor predstavil opravljeno delo v obdobju 2016-2019 na področjih ohranjanja narave, varstva kulturne dediščine, ohranjanja poselitve in trajnostnega razvoja, obiskovanja in doživljanja ter upravno-administrativno nalogo:

A – ohranjanje narave: V poročevalskem obdobju je JZ TNP na področju ohranjanja narave nadaljeval in nadgrajeval sistematično spremljanje stanja izbranih sestavin biotske raznovrstnosti in evidentiranje zaznanih pritiskov človekove dejavnosti nanje. Zbiranje podatkov je prednostno potekalo za Natura 2000 kvalifikacijske vrste in habitatne tipe posebnih varstvenih območij, preverjanje stanja pa usmerjeno na območja z zaznanimi pritiski človekove dejavnosti. V obdobju 2016-2019 se je v načrtovanem obsegu nadaljevalo spremljanje stanja naravnih vrednot v narodnem parku. Vzpostavljeno je sodelovanje s ključnimi strokovnimi organizacijami, ki se bo v naslednjih letih nadgrajevalo. Na območju LPN Triglav je bilo zagotovljeno vsakoletno sistematično spremljanje stanja izbranih vrst divjadi. Za gamsa in alpskega kozoroga so potekale aktivnosti priprave strategije čezmejnega upravljanja. Evidentirali so se tudi podatki o drugih varstveno pomembnih vrstah. V letih 2018 in 2019 je JZ TNP izvedel pomembne aktivnosti vzpostavitve celovitega monitoringa obiskovanja ter poskusno avtomatsko štetje obiskovalcev.

Oblikovani so bili izhodišča in projektni nalogi ter za nekatere sestavine biotske raznovrstnosti pridobljene strokovne podlage za pripravo akcijskih načrtov za ohranjanje biotske raznovrstnosti v narodnem parku in za ravnanja s tujerodnim vrstami.

Okrepljeno je bilo poznavanje problematike nabiralništva v zavarovanem območju, na področju sonaravnega gospodarjenja z gozdovi pa so se cilji zavarovanega območja uspešno vključevali v postopke obnove gozdnogospodarskih načrtov in posege na operativni ravni. Intenzivno je potekalo sodelovanje in usklajevanje z javno gozdarsko službo pri načrtovanem umeščanju gozdnih prometnic in izrednimi poseganji v gozdove, vključno v prvem varstvenem območju narodnega parka. Upravljavski izziv predstavlja tudi problematika velikih zveri v narodnem parku, še zlasti rjavega medveda in v zadnjih letih volka.

Nadaljevala se je izdelava strokovnih podlag za namene ohranjanja krajinske pestrosti, na področju ohranjanja dobrega stanja voda pa so bile aktivnosti usmerjene na pridobivanje oziroma izmenjavo izkušenj ter na spremljanje stanja nekaterih visokogorskih jezer v narodnem parku. V letih 2018 in 2019 je bil poudarek dela na podrobni analizi stanja Dvojnega jezera, izsledki pa bodo služili pravilni izvedbi varstvenih ukrepov v okviru projekta VrH Julijcev. Na jezeru na Planini Pri jezeru se je v letu 2019 izvedlo dejansko odstranjevanje rib in makrofitov. Izvajalo se je spremljanje delovanja MKČN pri planinskih kočah in usklajevalo rešitve za zmanjšanje obremenjevanja okolja. Zbrani so podatki nekaterih obstoječih evidenc onesnaževalcev voda.

JZ TNP je pričel povečevati obseg zemljišč v državni lasti z dejanskim uveljavljanjem javnega pooblastila vodenja in odločanja v postopkih uveljavljanja predkupne pravice države do nakupa nepremičnin v narodnem parku. Ob upoštevanju meril iz NU TNP so se začeli izvajati prvi odkupi zemljišč, še posebej v letih 2018 in 2019 s programskimi sredstvi iz naslova 56. člena ZTNP-1.

Naravovarstveno nadzorna služba je zagotavljala neposredni nadzor v naravi in izvajanje določb predpisov s področja ohranjanja narave ter koordinirala aktivnosti z ostalimi pristojnimi službami. Vsakoletno je potekalo tudi dodatno strokovno usposabljanje nadzornikov. Poudarjeno se je nadzor v naravi izvajal v visokogorju, na območju Doline Triglavskih jezer in na z obiskom obremenjenih območjih, kot so Pokljuka, Vrata, Bohinj in Mangart. Intenzivno so na teh območjih potekale tudi preventivne aktivnosti ozaveščanja in informiranja obiskovalcev.

Opravljenе so bile vse predpisane naloge na področju upravljanja LPN Triglav, nadgrajeno je bilo sodelovanje z ostalimi upravljavci lovišč na območju narodnega parka.

Intenzivno so aktivnosti JZ TNP potekale na področju projektne dela, ki predstavljajo pomemben prispevek k uresničevanju varstvenih ciljev zavarovanega območja. Z v maju 2018 uspešno zaključenim projektom LIFE WolfAlps se v okviru rednih nalog JZ TNP nadaljujejo aktivnosti na področju zagotavljanja sobivanja z volkom, z aktivnostmi projekta Nat2Care se izboljšuje stanje nekaterih varstveno pomembnih prostoživečih vrst. V letu 2019 se je tudi formalno pričel izvajati projekt VrH Julijcev, ki bo v naslednjih štirih letih pomembno prispeval k izboljšanju stanja vrst in habitatnih tipov ter doseganju varstvenih in razvojnih ciljev na področju upravljanja območij Natura 2000 v narodnem parku.

B – varstvo kulturne dediščine: Med prednostnimi nalogami na področju varstva kulturne dediščine je bilo spremljanje stanja dediščinskih objektov in območij (prednostno planine), ki se je izvajalo v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS).

Na planerski ravni je JZ TNP izdelal strokovne podlage za kulturnovarstvene smernice za več prostorskih aktov parkovnih občin OPN ter njihove spremembe in dopolnitve. V postopkih graditve objektov in prostorskih ureditev v narodnem parku je upravljavec v strokovna mnenja vključeval usmeritve glede poselitvenih in stavbarskih tipoloških značilnosti ter ohranjanja kulturnih krajin. Velik poudarek je bil dan tudi strokovni pomoči in svetovanju investitorjem in projektantom pred načrtovanjem in/ali izvajanjem gradbenih posegov.

Na vseh treh spomenikih državnega pomena v narodnem parku so bila v preteklih letih opravljena obnovitvena dela. Na stavbah Pocarjeve domačije v Zg. Radovni, ki je v lasti JZ TNP, so bila izvedena nujna vzdrževalna in obnovitvena dela. Občina Tolmin je na spominski cerkvi sv. Duh v Javorci skladno s spomeniško-varstvenimi smernicami izvedla obnovitvena dela, tako da se ohranja avtentičnost secesijske cerkve (1916), ki je v lanskem letu pridobila »znak evropske kulturne dediščine«. Restavratorski center ZVKDS je jeseni 2018 temeljito obnovil Aljažev stolp na Triglavu. Pred pomembno obnovo je tudi Turarjeva domačija, značilna bovška hiša, ki stoji v Gorenji Trenti.

V pripravi so strokovne podlage za stavbno tipologijo na območju občin Bohinj, Gorje in Kobarid, katerih namen je oblikovati izhodišča in usmeritve za kakovostnejše načrtovanje ustrezne namenske rabe prostora in gradnjo objektov v narodnem parku. Na podlagi poglobljene inventarizacije in analize posameznih planin je v izdelavi tudi tipologija bohinjskih planin z usmeritvami za vzdrževanje in obnovo pašnih objektov.

Na področju premične kulturne dediščine so bili opravljeni redni vzdrževalni posegi na razstavnih eksponatih na informacijskih mestih TNP (v Trenti, na Bledu in v Zg. Radovni).

Vzpostavljeno je bilo sodelovanje z nosilci nesnovne kulturne dediščine (tradicionalna znanja).

Za različne ciljne skupine je JZ TNP izvedel številna strokovna predavanja, tematska vodenja, izobraževalne delavnice, pripravil likovne razstave in druge aktivnosti z namenom promocije in ozaveščanja javnosti o pomenu kulturne dediščine. S samostojnimi in partnerskimi aktivnostmi je sodeloval na številnih dogodkih, povezanih z Evropskim letom kulturne dediščine in Dnevi evropske kulturne dediščine ter obeležitvijo 240-letnice prvega vzpona na Triglav (v letu 2018).

JZ TNP na področju izvajanja nalog varstva kulturne dediščine aktivno sodeluje z ZVKDS, Ministrstvom za kulturo (MK), muzeji in drugimi nosilci (društvi in posamezniki).

Poleg kadrovske podhranjenosti je treba opozoriti, da v preteklih letih, zaradi pomanjkanja sredstev na strani MK in ZVKDS žal ni prišlo do vzpostavitve ti. varstvenega sklada za sofinanciranje projektov za ohranjanje dediščinskih objektov.

C – ohranjanje poselitve in trajnostni razvoj: *Na področju vzdržnega razvoja so se prednostno izvajale aktivnosti s področja koordinacije oblikovanja in izvajanja skupnih projektnih idej z namenom črpanja evropskih sredstev ter izvajanja ukrepov lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost (CLLD in projekti sodelovanja med LAS-i). Kot projektni partnerji poleg JZTNP sodelujejo tudi občine Tolmin, Kobarid, Kranjska Gora in Bohinj, destinacijske organizacije Turizem Dolina Soče in Turizem Bohinj, regionalni razvojni agenciji RAGOR in PRC ter različne nevladne organizacije). V sodelovanju s skupnostjo Julijske Alpe in parkovnimi občinami se izvajajo projekti z vsebinami trajnostnega turizma ter usmerjanja in ozaveščanja obiskovalcev narodnega parka. Velik del teh projektov se sofinancira iz sredstev, ki so bila v okviru Programa razvoja podeželja 2014-2020 in pristopa CLLD namenjena posebej za izvajanje operacij na območju Triglavskega narodnega parka.*

V sodelovanju z deležniki so bile okrepljene dejavnosti upravljanja Biosfernega območja Julijske Alpe. Opravljena je bila raziskava Turistični obisk Biosfernega območja Julijske Alpe, na podlagi katere je bil pripravljen Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije. S Skupnostjo Julijske Alpe smo načrtovali in uvedli trajnostne turistične produkte, osrednji (vsebinsko in organizacijsko najzahtevnejši projekt) je bila umestitev pohodniške poti Juliana/Juliana Trail, ki predstavlja daljinsko pohodniško pot okoli Julijskih Alp. V sodelovanju z deležniki so bile okrepljene dejavnosti upravljanja Biosfernega območja Julijske Alpe, predvsem na področju spremljanja obiska – nameščeni so bili avtomatski števcji za spremljanje obiska, analizirani pa so tudi sekundarni kvantitativni in kvalitativni podatki o obiskovanju območja (statistični in podatki pridobljeni s pomočjo vprašalnikov).

V sodelovanju z lokalnimi skupnostmi so bile načrtovane in izvedene ureditve in številne akcije, povezane s trajnostno mobilnostjo, prednostno na prometno najbolj izpostavljenih območjih (Tolminska korita, Bohinj, Vrata, Mangrtska cesta ...). Javni zavod je sodeloval pri organizacijski, vsebinski in finančni izvedbi dogodkov. Njihov namen je izvedba dolgoročnih ukrepov umirjanja prometa na z obiskom in prometom najbolj obremenjenih delih narodnega parka.

Izvedene so bile promocijske aktivnosti znaka kakovosti TNP. Velika pozornost je bila namenjena izvajanju aktivnosti na področju kmetijstva in predelave. Poleg svetovalnega in izobraževalnega dela so bili v okviru izvajanja 56. člena ZTNP-1 izvedeni projekti sofinanciranja in pomoči pri pripravi projektne dokumentacije za gradnjo enostavnih nezahtevnih kmetijskih objektov, daljinskega spremljanja živali na planinski paši; sodelovali smo tudi pri sofinanciranju lokalne komunalne infrastrukture

Na področju urejanja prostora in graditve objektov so bile v številnih postopkih pripravljene usmeritve, priporočila in izhodišča za ohranjanje kakovostnih poselitvenih vzorcev, stavbnih značilnosti in krajine ter za prometno infrastrukturo. Za prostor narodnega parka se izdeluje krajinska tipologija z usmeritvami za ohranjanje kakovostnih značilnosti prostora ter metodologija za določanje območij nacionalno prepoznavnih krajinskih območij.

D – Obiskovanje in doživljanje narodnega parka: *Na področju obiskovanja je upravljavec v sodelovanju z deležniki s področja turizma izvajal aktivnosti informiranja, ozaveščanja in usmerjanja vedno večjega števila obiskovalcev v narodnem parku. Izvedeni so bili programi za različne ciljne skupine v informacijskih mestih TNP in na terenu, v sodelovanju z drugimi organizacijami se je okrepila mreža informacijskih mest.*

Pripravljene so bili Načrt parkovne infrastrukture, Pregled stanja parkovne infrastrukture in predlog posodobitve pravilnika o označevanju naravnih vrednot. V letih 2018 in 2019 smo v sodelovanju z deležniki prenovili in posodobili več kot 80 informacijskih tabel z enotno celotno grafično podobo na območju Triglavskega narodnega parka. Investitorji na posameznih območjih so bili poleg Javnega zavoda Triglavski narodni park tudi občine Kranjska Gora Bohinj in Kobarid, Turizem Dolina Soče, Turizem Bohinj, planinski društvi Tolmin in Srednja vas, Kulturno društvo Gozd Martuljek, ZRC SAZU in drugi. Nove, lične in uporabniku prijazne informacijske table so bile nameščene na območju Mangrtske ceste, Koritnice, Bavšice, Možnice, Trente, Vrat, Gorjuš, Bohinja, Martuljka, Šupce, Starega tamarja ter planin Kuhinja in Razor.

Izvedena so bila tematska vodenja, nadgrajeni so bili vodniški programi na območju TNP, vsako leto je v sodelovanju s Skupnostjo Julijske Alpe izveden tudi tečaj za turistične vodnike na območju Julijskih Alp. Izdelane so bile projektne naloge za pripravo akcijskih načrtov za usmerjanje obiskovanja in za upravljanje športnih in rekreacijskih dejavnosti.

Kot pomemben temelj vsem tem aktivnostim v bodoče je bila ustanovljena tudi Skupnost šol Biosfernega območja Julijske Alpe. V skupnosti je vključenih 38 osnovnih in podružničnih šol z več kot 7.000 učenci in njihovimi učitelji. Osrednje tematike skupnega sodelovanja so ohranjanje biotske raznovrstnosti, trajnostni razvoj in skrb za izjemno območje Julijskih Alp. Cilj delovanja Skupnosti je povezati bodoče nosilce trajnostnega razvoja z upravljavcem zavarovanega in biosfernega območja. V šolskem letu 2019/2020 je/bo vsaka šola članica Skupnosti šol prejela visoko gredo, interaktivno info točko Skupnosti šol Biosfernega območja Julijske Alpe in dostop do Triglavske zakladnice – nove spletne platforme, vsak učenec pa novo številko otroškega časopisa. Z različnimi aktivnostmi in orodji želimo šolam in njihovim učencem ponuditi čim več priložnosti, da spoznavajo Triglavski narodni park in širše Biosferno območje.

E – upravno administrativne naloge: Na področju izvajanja upravno administrativnih nalog je bila z namenom preglednejšega dostopa do informacij JZ TNP in tehnološke prilagoditve vzpostavljena nova spletna stran (www.tnp.si), posodobljeno je bilo elektronsko obveščanje o aktivnostih TNP (newsletter) in vzpostavljeno komuniciranje na družbenih omrežjih (facebook in instagram). Vsa leta smo izdali časopis Svet pod Triglavom, ki so ga brezplačno prejela vsa gospodinjstva v parku, znanstveno izobraževalni časopis Acta triglavensia in stenski koledar triglavskega narodnega parka. V informacijskih mestih in na terenu so potekali izobraževalni programi, odmevne so bile tudi ozaveščevalne akcije (npr. »Hodite po označenih poteh«, »Pirotehnika v TNP NE!«, »Zmerno je pravo za zdravo naravo« in informiranje o nabiranju gozdnih sadežev).

Mednarodno povezovanje (EUROPARC, ALPARC, Alpska konvencija, Ekoregija Julijske Alpe, tuji narodni in naravni parki: Naravni rezervat Kronotski (Rusija), Narodni park Crater Lake (ZDA) in Naravni park Hochtaunus (Nemčija)) je pomembno prispevalo k izmenjavi znanj, upravljaljskih praks in večji prepoznavnosti narodnega parka. Izpolnjene so bile obveznosti, ki izhajajo iz članstva v mednarodnih parkovnih mrežah ter programov in priznanj. Skupaj z Naravnem parkom Julijsko predgorje smo pridobili Listino za trajnostni razvoj v ekoregiji Julijske Alpe. Izdelan je bil »Razvojni načrt Biosfernega območja Julijske Alpe kot trajnostne turistične destinacije«.

Bistveno presežen je obseg postopkov, ki so se vodili na podlagi javnih pooblastil – izdaja mnenj (prostorski načrti in načrti rabe naravnih virov, posegi v prostor, posegi v naravo), soglasij upravljavca (določila 31. člena ZTNP-1) in odgovorov glede uveljavljanja predkupne pravice pri prometu z nepremičninami.

JZ TNP je učinkovito izpeljal sanacijski program, prav tako pa je pripravil popraviljalne ukrepe, skladno z revizijskim poročilom. V okviru revizijskega poročila in glede na usklajenost internih aktov z veljavno zakonodajo je zavod pristopil k posodobitvi oz. pripravi novih internih aktov.

Pripravljen je bil Program upravljanja in gospodarjenja z nepremičninami v lasti in upravljanju JZ TNP. Na premičninah in nepremičninah so bila opravljena najbolj nujna vzdrževalna dela. JZ TNP je s 17 novimi avti posodobil vozni park, od katerih jih je 15 električnih.

Izvajanje kadrovskega načrta: Kadrovske zadeve se izvajajo sprotno in v predpisanih rokih. Politika zaposlovanja se izvaja na način, da ne ustvarjamo primanjkljajev na sredstvih za stroške dela, istočasno pa število zaposlenih na javni službi, financiranih iz javnih virov, ne presega dovoljenega števila zaposlenih določenega v kadrovskih načrtih za posamezno leto. Število zaposlenih, ki izvajajo naloge javne službe, se je v preteklih letih v primerjavi z letom 2015 zmanjšalo, na dan 1. 1. 2019 je skupni ekvivalent polnih zaposlitev (EPZ) znašal 53,5.

Izvajanje finančnega načrta: Za namene izvajanja NU TNP je JZ TNP v letih 2016, 2017 in 2018 porabil 6.304.486 €. Sredstva so bila zagotovljena iz državnega proračuna, mednarodnih projektov, lastnih prihodkov (nejavni prihodki za izvajanje javne službe in tržna dejavnost zavoda) in drugih javnih virov (sredstva Sklada kmetijskih zemljišč in

gozdov in programa Unesco MAB ter na javnem razpisu pridobljena sredstva Občine Bled za sofinanciranje prireditev v Info centru Triglavsko roža Bled).

Poleg navedenega so bila v letu 2018 prvič po sprejetju ZTNP-1 na voljo programska sredstva državnega proračuna za izvajanje naravovarstvenih in razvojnih nalog, ki so opredeljene v 56. členu zakona - poraba v letu 2018 je znašala 198.072 €.

Druge sektorske javne vire (EU-sredstva, sredstva drugih ministrstev, sredstva parkovnih lokalnih skupnosti) za izvajanje NU TNP zagotavljajo nosilci upravljaljskih nalog in aktivnosti v okviru svojih letnih programov dela in finančnih načrtov.

V letu 2019 je skupna načrtovana poraba sredstev za izvajanje NU TNP 3.216.924 € (višja predvsem zaradi večjega obsega projektne porabe), od tega 420.000 € za izvajanje nalog iz 56. člena ZTNP-1.

V razpravi, v kateri so sodelovali Dušan Jovič, Božo Bradaškja, Valter Mlekuž, Žarko Mlekuž, Andrej Kovačič, Špela Polak, Janez Rakar, Jelena Hladnik in Davorin Koren, je bilo izpostavljeno naslednje:

- Med temami za razpravo bi morala biti vključena tudi kmetijstvo in gozdarstvo in da ne drži, da se JZ TNP ne ukvarja s kmetijstvom, saj ima tudi JZ TNP objekte, ki jih trži. Ob tem je moderatorica Špela Polak pojasnila, da je je kmetijstvo del razvoja in da bo torej razpravljanje o kmetijstvu možno v razpravi o razvoju. Direktor je pojasnil, da se JZ TNP ne ukvarja s pospeševanjem turizma, kar je naloga STO in lokalnih turističnih organizacij, vendar pa zaradi doživljanja narave JZ TNP izvaja razne aktivnosti kot na primer za umirjanja prometa.
- Vprašanje, ali je država upoštevala, kar je zapisano v načrtu upravljanja, in ali je država zagotovila sredstva za delovanje. Direktor je ob tem pojasnil, da vprašanje zahteva širši odgovor, saj naloge, določene z NU TNP ne izvaja samo JZ TNP, temveč tudi številni drugi deležniki, ter da je država izpolnila obljubo glede zagotavljanja sredstev na podlagi 56. člena ZTNP. Dodal je še, da so bila vsa ministrstva pozvana k izvajanju nalog in sofinanciranju, in da je Ministrstvo za okolje in prostor v veliki meri realiziralo načrtovana sredstva.
- Župan Občine Bovec Valter Mlekuž je izpostavil, da se 10. in 11. člen Zakona o TNP, ne izvajata in da Občina Bovec sama umetno vzdržuje delovanje šole v Soči. Če se država ne bo odzvala, se bo lokalno prebivalstvo še bolj izseljevalo. Jelena Hladnik je ob tem pojasnila, da je predlog uredbe o izvajanju 10. in 11. člena pripravljen in v medresorskem usklajevanju. Po potrditvi na Vladi RS je v letu 2020 mišljeno plačilo za projekte v letu 2019.
- Kljub cilju, da je treba ohranjati poselitev, je Log pod Mangartom izgubil tretjino prebivalstva. Problem je sicer širši, toda JZ TNP bi bil lahko orodje in rešitev za ta problem. Težava je pereča, saj je otrok vedno manj. Jelena Hladnik je povedala, da je 56. člen Zakona o TNP namenjen tudi razvojnim usmeritvam in da Ministrstvo za okolje in prostor dosledno izpolnjuje finančni del načrta upravljanja, v okviru katerega je bilo lani zagotovljenih dodatnih 220.000 EUR, v letošnjem letu 420.000 EUR, za leto 2020 pa je predvidenih 620.000 EUR ter poudarila, da finančna sredstva so, treba pa je skupno sodelovanje, da se bodo sredstva lahko učinkovito počrpala.

- Sodelovanje JZ TNP z občino Bohinj in LTO je izvrstno, vendar so obljube glede finančnih sredstev s strani MOP nevzdržne. Občina Bohinj ni seznanjena, za katero javno infrastrukturo so bila namenjena sredstva iz 56. člena. Davorin Koren je ob tem pojasnil, da so se na osnovi 56. člena sofinancirali občinski projekti, na primer javni prevoz v Bohinju, v ostalih občinah pa npr. parkirišča in komunalna oprema ter da bo JZ TNP poskrbel, da bo pripravljena pravna podlaga za prijavo projektov, ki bodo obravnavani skladno z objektivnimi kriteriji in merili ter omogočali porazdelitev razpoložljivih sredstev.

5. Točka

Razprava o Triglavskem narodnem parku in uresničevanju razvojnih usmeritev

Zapisnik delavnic po skupinah na Forumu zainteresiranih javnosti Triglavskega narodnega parka

TEMA: VELIKE ZVERI

Vprašanje: Kaj pričakujete od JZ TNP za zagotavljanje sobivanja ljudi in velikih zveri?

1. SKUPINA
1. Enotno upravljanje z velikimi zvermi z drugimi institucijami (sosednja območja, lovci, država); enaka trditev velja za druge vrste. <ul style="list-style-type: none">- potrebno je pripraviti načrte upravljanja skupno z drugimi lovskimi območji ali sosednjimi državami- poiskati ukrepe za preprečevanje konflikta zveri - ljudje- poenotenje ukrepov v alpskem prostoru
2. Sodelovanje TNP pri pripravi strokovnih podlag za ravnanje z neko vrsto. <ul style="list-style-type: none">- konkreten monitoring in raziskave o populacijah zveri v TNP ter širšem območju- zagotoviti ustrezne, enovite strokovne podlage za izvedbo projektov
2. SKUPINA
<ul style="list-style-type: none">- določitev statusa zveri- TNP določiti nosilno zmogljivost za vsako zver - če je nosilnost presežena, kakšni bodo ukrepi?- ali bo sedaj načrtovanje upravljanja zveri drugačno (država ali TNP)?- omejitev števila zveri, ki jih prostor prenese- plačevanje zadostnih odškodnin v primeru škod- predlog: plačevanje subvencije kmetom po glavi živine na leto (kmet za živino poskrbi sam, v kolikor nima škode, je subvencija kmetov dobiček, v kolikor pride do škode, je subvencija, ki jo je dobil, namenjena temu)
3. SKUPINA
<ul style="list-style-type: none">- kot rejec drobnice mislim, da je najbolj važno, da bo škoda povrnjena- menimo, da javni zavod ni tista ustanova, ki bi skrbela za populacijo z velikimi zvermi

- sodelovanje z Ministrstvom za okolje, Zavodom za gozdove, LZS oz. strokovnimi službami na Biotehniški fakulteti na podlagi strokovnih ocen
- na podlagi strokovnih ocen poudarek na hitri in pravični poravnavi škode
- na podlagi škod določiti velikost populacij velikih zveri

4. SKUPINA

- kmetijska dejavnost izrednega pomena
- pomen upravljanja z volkom in medvedom (zagotovitev aktivnega upravljanja znotraj strategije)
- strategija 2003 (ni stalna prisotnost medveda)
- izobraževati prebivalce in ostale o velikih zvereh
- organizacija javne predstavitve dokumentov o upravljanju
- odstranitev vseh volkov do iznajdbe učinkovitega varovanja drobnice (volkov nikoli ni bilo); odstranitev problematičnih medvedov
- učinkovito varovanje narave, biotska raznovrstnost, prebivalci - lokalni razvoj
- postaviti prioritete skupaj z lokalnim prebivalstvom
- nastop kot akter pri sprejemanju (TNP)
- okrogla miza (organizira TNP) na to temo

5. SKUPINA

- mediacija med strokovno javnostjo, NVO, kmeti
- obveščanje, informiranje
- ko bo pritožba vložena - da bo učinkovito
- kdo ima večjo pravico do življenja?
- za preprečitev konfliktov mediacija med deležniki
- tukaj živijo ljudje/živali/prostoživeče in domače
- ukrepi, da sobivanje omogočajo (in niso skrajni)
- ograja ne deluje, ker je volk drugačen
- ker je jelenjadi preveč, so prišli volkovi
- biti pozoren na interventni zakon
- električna ograja se ni izkazala kot učinkovita pri volku
- s kmetijskimi ukrepi vzdrževanje kmetijske dejavnosti

6. SKUPINA

- kako lahko park pomaga glede komuniciranja/informiranja obiskovalcev?
- kvalitetni monitoring/pridobivanje podatkov
- volk ne sodi v prostor, če hočemo imeti ovčarstvo
- posledica upad dejavnosti - upad prebivalstva
- ustvarja minus v ekonomski moči
- ukrepi morajo biti takšni, da omogočijo kvalitetno bivanje na območju

- na območju Kobarida je bilo evidentiranih več napadov volka
- problematika volka je problem lokalnega prebivalstva
- pomoč pri iskanju sredstev iz vira 10. in 11. člena ZTNP-1 - neposredno prebivalcem v parku

TEMA: TURIZEM

Vprašanje: S kakšnimi projekti lahko zagotovimo boljše sodelovanje med naravovarstvom in turizmom v Triglavskem narodnem parku?

1. SKUPINA

- nosilna kapaciteta območja / omejevanje
- počitniški objekti morajo biti nujno stanovanjski
- Kvaliteta! Statistike niso več relevantne
- planinske kočje
- spodbujanje lokalnega gospodarstva
- butični turizem vs plače zaposlenih
- akcijski načrt za zaposlene v turizmu

2. SKUPINA

- poudarek na urejanju prometa - spodbujanje javnega prevoza
- možnost, da turizem vlaga tudi v ohranjanje krajine in kulturne dediščine
- spodbujanje namestitvev v robnem območju narodnega parka, ki bi omogočale obiskovanje tako parka kot MAB območja

3. SKUPINA

- omogočiti prebivalcem, da se ukvarjajo z dejavnostmi, ki jih radi počnejo
- ureditev prometne infrastrukture - umirjanje prometa, da se promet umakne iz občutljivih območij
- celotno tudi z razvojem drobnega gospodarstva
- park spodbudi MOP za spremembo zakonodaje v delu, ki bi omogočila razvoj kolesarskih poti v tretjem varstvenem območju - odprava napake
- ni relacije med Tolmin-Kobarid-Bovec - vzpostavitev gorsko kolesarske povezave
- usmerjanje obiska - večji poudarki na ozaveščanju, izobraževanju in usmerjanju obiska

4. SKUPINA

- omejitev obiska v visokogorju (kvote?)
- učinkovit monitoring (problem predvsem dnevni obiskovalci), kontroliran obisk zavarovanega območja
- obisk plezalnih poti v gorah obvezno z lokalnimi vodniki
- trajnostna mobilnost - TNP vodilni partner s sodelovanjem ostalih institucij (finančna sredstva za izvajanje ukrepov, ustrezna zakonodaja + finančna sredstva države)
- Julijske Alpe naj bodo na državni ravni prepoznavne kot problemsko območje na področju mobilnosti

- projekti sodelovanja na ravni regije/skupnosti JA - ne samo znotraj lokalnih skupnosti

5. SKUPINA

- javni prevozi, subvencionirani prevozi
- časovne omejitve v najbolj ogroženih točkah
- vodeni ogledi v omejenem številu (opazovanje živali, rastlinja, narave)
- dnevne omejitve št. turistov na najbolj obiskanih točkah
- planinski, ribiški vodiči
- informiranje turistov, da so v parku + kaj lahko delajo in kaj ne
- vzgoja otrok - mladih
- izobraževanja lokalnih ponudnikov

6. SKUPINA

- projekt zaračunavanja vstopa v park
- organizirano vodenje po parku samo z usposobljenimi/izobraženimi vodiči/vodniki
- za vzdrževanje vsake poti v parku najti vzdrževalca/upravljalca in denar
- sistemski viri za financiranje poti parka (Soška pot); tudi Julijana
- omejevanje prometa

TEMA: RAZVOJ TRIGLAVSKEGA NARODNEGA PARKA

Vprašanje: Kaj lahko naredimo skupaj za trajnostni razvoj Triglavskega narodnega parka?

1. SKUPINA

- razmislek in rešitev glede obnove hotelov - problematika omejitve glede št. ležišč in ekonomsko računico (problem propadajočih bohinjskih hotelov poznan, sedaj imamo investitorje, ki imajo posluš za trajnostni razvoj, jih pa določilo glede št. postelj omejuje oz. jih onemogoča izvedbo investicije)
- finančne spodbude občanov pri obnovah objektov v skladu s stavbno tipologijo
- del prihodka iz turizma naj se nameni razvoju kmetijstva
- spodbude oz. ugodnosti za mlade družine, da ostanejo na območju parka, da pridejo do stanovanja - ohranjanje poselitve

2. SKUPINA

- ugodni krediti za to območje
- davčne ugodnosti za prebivalce tega območja
- omogočiti dostop do komunikacijskih storitev (pokritost s signali TV, internet ...)
- izboljšanje infrastrukture
- uveljavitev družbenega nadstandarda (vrtci, šole, zdravstvo)
- zakonska/prednostna predkupna pravica zemljišč/nepremičnin prebivalcem na območju

3. SKUPINA

- okrepitev pripadnost prebivalstva TNP-ju
- izboljšanje infrastrukture na planinah - celo območje
- pospeševanje podjetništva; dodatne finančne vzpodbude mladim in prebivalcem TNP-ja
- povezovanje deležnikov - lokalnih (TNP)
- vzpodbujanje ohranjanja avtohtonih pasem, tradicionalnih pridelkov, proizvodov - dodatne vzpodbude zaposlenim v teh panogah

4. SKUPINA

- povezovanje v smislu doseganja razvojnih prioritet območja JA (regionalno, lokalno)
- upoštevanje ZTNP-1 pri pripravi državnih programskih dokumentov
- sistemsko reševanje težav v povezavi s trgom nepremičnin vključno s finančnimi in fiskalnimi viri

5. SKUPINA

- proizvodne dejavnosti (sirarne) na območju TNP
- zadruga z dodano vrednostjo
- vlaganje v izobraževanje ljudi
- spremembe namembnosti v bivanje/kmetijstvo
- prioriteta mora biti človek, ki tukaj živi
- počitniški objekti naj ne bi bili izključno počitniški

6. SKUPINA

- območje z ugodnejšo davčno politiko (manj davčno obremenjeno območje/davčne spodbude)
- biosferno območje postane enotno LAS območje (LAS Gorenjska košarica in LAS Doline Soče; LAS Julijske Alpe + LAS Spodnja Gorenjska)
- vključitev časa, ki se ga porabi pri vožnji z vlakom na delo v delovni čas
- tehnična ureditev proge (Jesenice-Nova Gorica); železniška povezava Nove Gorice z Ljubljano
- CTN

Zapisnik »parkirišča« na forumu:

TNP mora za lokalno prebivalstvo organizirati javne predstavitve vseh strateških dokumentov v nastajanju glede velikih zveri. Sedaj je v procesu strategija za rjavega medveda.

Spodbuditi ostala ministrstva poleg MOP, da prispevajo svoj delež po 10. in 11. členu v okviru svojih pristojnosti.

Nakup zemljišč v TNP: zakonska predkupna pravica zemljišča in nepremičnin v TNP osebam, ki živijo v TNP.

Volk - omejevanje brez odstrela s povečanim odstrelom jelenjadi. Volk je prišel, ker je prišla jelenjad.

TNP mora pri upravljanju določiti prioritete. Določene stvari enostavno ne gredo skupaj (zveri - drobnica; zveri - planine).

Pri pošiljanju zapisnika Foruma dodati povezavo do filma Znak kakovosti Triglavskega narodnega parka

CTN - BO Julijske Alpe

Občina Tolmin dodaja prilogo: Pripomba na Predlog Uredbe o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti, ki se nanašajo na razvojne usmeritve v Triglavskem narodnem parku

Forumu se je pridružil še župan Občine Tolmin Uroš Brežan, ki je povedal, da je Občina Tolmin podala pripombo z utemeljitvami na Predlog Uredbe o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti, ki se nanašajo na razvojne usmeritve v Triglavskem narodnem parku.

Udeleženci foruma so soglasno sprejeli

SKLEP:

5.1 Forum zainteresirane javnosti je sodeloval v razpravi o Triglavskem narodnem parku in sicer o razvoju, turizmu in sobivanju z velikimi zvermi. Forum zainteresirane javnosti priporoča, da predloge iz razprave Javni zavod Triglavski narodni park smiselno vključi v programe dela prihodnjih let.

Predsedstvo foruma:

Bojan Dejak,

predsednik sveta Triglavskega narodnega parka kot predsedujoči

Klemen Langus
predstavnik zainteresirane javnosti

Žarko Mlekuž
Predstavnik zainteresirane javnosti

Zapisali:

Tina Markun (1. do 4. točk) in Vesna Stanič (zapisnik delavnic – 5. točka)

